

KOÇ TOPLULUĞU'NDA KARBON DÖNÜŞÜMÜ HIZLA DEVAM EDİYOR

•••

Koç Topluluğu şirketlerinden Tüpraş, yakında sıfır karbonlu elektrikten yeşil hidrojen üretimine geçecek. Ford Otosan, 2040'a kadar ağır ticari araçlarda sıfır emisyon hedefi için düğmeye bastı. Küresel üretimde Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarda karbon nötr olan Arçelik, 2050 yılında net sıfır şirket olacağını beyan etti ve Kasım 2021'de 1.5°C'ye yönelik revize Bilime Dayalı Hedefleri'ni açıklayarak bu konuda sektöründe fark yaratmayı başardı. Yapı Kredi ise Bilime Dayalı Hedefler Girişimi'ne dâhil olarak "1.5°C'ye yönelik İş Hedefleri" kapsamında emisyonlarını azaltma taahhüdünde bulundu.

Koç Topluluğu'nun büyük önem verdiği Karbon Dönüşüm Programı, Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'nda özel bir panel ile masaya yatırıldı. Moderatörlüğünü Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu'na üstlendiği panele Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu, Ford Otosan Genel Müdürü Haydar Yenigün, Yapı Kredi CEO'su Gökhan Erün ve Arçelik CEO'su Hakan Bulgurlu katıldı. Panelde Koç Topluluğu'nun Karbon Dönüşüm Programı ve şirketlerin bu alandaki uygulamaları konuşuldu. Katılımcılar, şirketlerinin düşük karbon ekonomisine geçiş stratejileri doğrultusunda oluşturdukları plan ve projeleri açıkladı.

Tüpraş sıfır karbonlu elektrik üretecek

Yakın zaman önce duyurdukları Stratejik Dönüşüm Programları'nda kendilerine liderlik ettiği ve cesaret verdiği için Levent Çakıroğlu'na teşekkür ederek konuşmasına başlayan Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu, şirketin dönüşüm planını anlattı. İklim değişikliğinin dünyadaki gelecek trendlerini belirlediğini söyleyen Yelmenoğlu, şöyle konuştu: "Enerji tasarrufu ve dekarbonizasyon önceliğimiz. Rafinajda zorunlu veya kısa zamanda dönüşü olan projelere odaklanarak, mevcut kapasiteler ile daha değerli ürünleri daha düşük emisyonla üreteceğiz. Yatırımlarımızı üç odak noktada yapmayı planlıyoruz. Bunlar biyoyakıtlar, sıfır karbonlu elektrik ve hidrojen. Önceliğimizi sıfır karbonlu elektrik üretmeye odaklıyoruz. Rafineri bölgelerimizdeki geniş üretim sahalarımızda yenilenebilir elektrik ile bu yatırımlarımızı ölçeklendirmeye çalışacağız." Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Programı'nın takvimini de sunan İbrahim Yelmenoğlu, hedeflerini şöyle anlattı: "Sıfır karbonlu elektrik üretiminde 2030 yılı hedefimiz 1 Gigawatt (GW) güce, 2035 yılı hedefimiz ise 2,5 GW kurulu güce ulaşmak. Bunu hem ülke genelinde hem de yurt dışında yeni sahalarda iş birlikleriyle, ortaklıklarla yapabileceğimize inanıyoruz. Sıfır karbonlu elektriği satmak değil; aslen kendi rafinelerimizi, enerjimizi dönüştürmek amacıyla yapmak istiyoruz."

İbrahim Yelmenoğlu

Yeşil hidrojen ve biyoyakıt

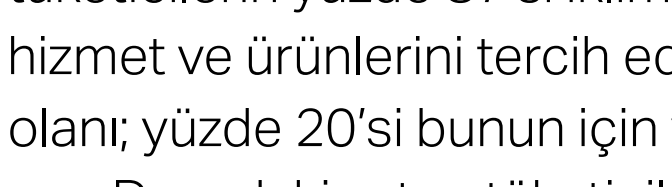
Hidrojenin özellikle son iki yıldır gündemde olduğunun altını çizen Yelmenoğlu, amaçlarının yeşil hidrojen üretmek ve bunu proseslerinde kullanmak olduğunu söyledi. Projenin detaylarını aktaran Yelmenoğlu, "Aslında biz çok büyük bir hidrojen üreticisiyiz. Rafinelerimizde, proseslerimizde kullanıyoruz, tüketiyoruz. Ama doğalgazdan ürettiğimiz için de karbondioksit salınımı yapıyoruz. Buna da gri hidrojen deniyor. Bizim hedefimiz, sıfır karbonlu elektriği kullanarak yeşil hidrojen üretmek.

Buradaki amacımız da 2030 yılında 400 MW (Megawatt), 2035 yılında da bunu üçe katlayıp ~1 GW kurulu elektrolizör kapasitesine ulaşmak. Buradan ürettiğimiz hidrojeni öncelikle kendi rafineri ihtiyaçlarımız için kullanacağız" dedi.

Tüpraş'ın amacının 10 milyar dolarlık yatırımla 2050'de sıfır karbon salınımına geçmek olduğunu söyleyen Yelmenoğlu, yatırımlarının ayrıntılarını şöyle aktardı: "Diğer odak alanımız, gelecekte yoğun olarak havacılıkta kullanılacak biyoyakıt üretmek olacak. Amacımız, 2030'da yaklaşık 400 bin ton civarında biyoyakıt üretmek. 2035 yılından sonra da bunu 3 katına çıkarmayı hedefliyoruz. Tüm bunları yapmak için 2030'a kadar yaklaşık 5 milyar dolarlık bir yatırım yapmamız gerekiyor. 2035-2050 arasında da 5 milyar dolar daha yatırım yapmamız gerekli. Toplamda 10 milyar dolarlık, çok büyük bir yatırım bütçesinden bahsediyoruz. Bütün bu yatırımları yaptığımızda 2017 ile kıyasladığımızda da Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarda 2030'da yüzde 27, 2035'te yüzde 35 karbon azaltımı, 2050'de ise karbon nötr bir lider enerji şirketi olmayı hedefliyoruz."

Arçelik karbon nötr hedefine şimdiden ulaştı

"Geçen yıl hidrojen üzerinde epeyce durmuştum. Ne mutlu ki bugün somut bir şekilde hidrojen üretme hedefimizden bahsediyoruz" diyen Levent Çakıroğlu, ardından sözü Arçelik CEO'su Hakan Bulgurlu'ya verdi. Arçelik'in artık karbon nötr bir şirket olduğunun altını çizen Hakan Bulgurlu, sözlerine şöyle başladı: "Buradaki liderliğimizi korumak için 'Dünyaya Saygılı, Dünyada Saygın' dedik ve bunun altını doldurmak gerekiyor. En önemlisi yetkin insan kaynağı ve sermaye ile buradaki dönüşümümüzü desteklemeye devam edeceğiz. Bu vizyonumuzu siz vermişsiniz. 2010'du galiba; o zaman hepimiz ne yapacağımızı tartışıyorduk. Şu an önümüzdeki dönemde ne yapmamız gerektiğini çok iyi biliyoruz. Bugün Arçelik, kendi yarattığı karbon kredileriyle 2019 ve 2020'de küresel üretim operasyonlarımızda Kapsam 1 ve Kapsam 2 bağlamında karbon nötr oldu. Bu çok önemli bir başarı çünkü birçok şirket bu hedefleri ancak 2030, 2040, 2050 için konuşabiliyor."

Hakan Bulgurlu

Dünyanın öncü şirketleri arasında

Hakan Bulgurlu, Arçelik'in başarısının Prens Charles tarafından verilen Terra Carta ödülüyle taçlandırıldığını belirtti ve sözlerine şöyle devam etti: "Arçelik'in buradaki başarısı, hem bizim nezdinde hissedilmeye başladı. Sürdürülebilir bir gelecek için ciddi bağlılık gösteren ve işinin merkezine doğa, insan ve gezegeni koyan kurumlara verilen Terra Carta mührüne Türkiye'den layık görülen ilk ve tek şirket olduk. İngiltere'de pazar payımız yüzde 17,5'e ulaştı. Bu konu tüketici tarafından son derece önemseniyor. Son istatistiklere göre

tüketicilerin yüzde 87'si iklim anlamında dönüşüm geçiren şirketlerin hizmet ve ürünlerini tercih edebileceklerini söylüyorlar. Daha da kritik olanı; yüzde 20'si bunun için yüzde 10'dan fazla fiyat farkı ödemeye razı. Demek ki zaten tüketiciler bu konuda dönüşen ve dönüşmeyen şirketleri ayırıştırıp seçecekler. Buradaki liderliğin bir önemli etkisi daha var; bizim amaç odaklı şirket döngümüzü çok hızlandırmıştı... Bunu çalışan memnuniyeti anketlerinde sizler de gördünüz. Çok gurur duyduğumuz sonuçlar elde etmeye başladık. Ben artık bu dönüşümün kendi ivmesiyle devam edeceğini düşünüyorum."

Ford Otosan'ın elektrikli kamyon projesi çalışmalarına devam ediyor

Karbon Dönüşüm Paneli'nin bir diğer konuşmacısı, Ford Otosan Genel Müdürü Haydar Yenigün'dü. Levent Çakıroğlu, Haydar Yenigün'e söz vermeden önce dünyada bu yıl elektrikli araçların payının yüzde 7'ye ulaştığını, Avrupa'da bu oranın çok daha yüksek olduğunu belirtti. Ford Otosan'ın birçok konuda lider olduğunu ve büyük bir mühendislik gücünün bulunduğunu hatırlatarak sözü Haydar Yenigün'e bıraktı. Yenigün ise şunları söyledi: "Genel olarak şöyle bir algı var; dünyadaki emisyon artışının, özellikle de şehirlerin içinde bulunduğu kirliliğin nedeni araçlar. Gerçekten resmin analitik olarak önümüze gelmesiyle bunun doğru olduğu, herkes tarafından kabul gördü. Aracın parçalarının üretilmesinden ömrünün tükettiği tarihe kadarki zaman aralığına baktığımızda, bırakılan karbon ayak izinin yüzde 75'inin aracın kullanımı döneminde ortaya çıktığı görülüyor. Bu yüzde 75'i ortadan kaldırmak lazım; bunun tek şartı elektrikli araçlar. Onun hemen arkasından da bu elektrik nasıl üretiliyor, fabrikalarımız nasıl elektrik kullanıyorlar, bunlara bakmak lazım."

Haydar Yenigün

Tüm araçlar 2040'ta sıfır emisyonlu olacak

Haydar Yenigün, araçlarda hidrojen kullanımının önemini belirterek, bu konuda projelerin hazır olduğunu söyledi. Ardından sözlerine şöyle devam etti: "Hedef belli aslında; elektrifikasyon olması lazım. Elektriği doğru kaynaklardan üreteceğiz ki hedefimize ulaşalım. Ancak elektriğin nereden geleceği hâlâ belli değil.

Çeşitli kademelerde batarya teknolojilerimiz var. Bir taraftan da hidrojen geliyor. Hidrojen iki yönlü geliyor. Birincisi, aracın içinde yakarak elde ettiğimiz şekilde; ikincisi, hibrit araçlarda da kullanılmaya başlanan hidrojen elektrik üretimi olarak geliyor. İkisi için de Ford Otosan'ın yoğun çalışmaları var."

2040 yılında tüm araçlarda sıfır emisyonu yakalamak üzere yola çıktıklarını söyleyen Yenigün, planlarının ayrıntılarını da şu sözlerle aktardı: "Hedefimiz 2040 yılında bütün ağır vasıta araçlarda sıfır emisyonu yakalamak... Bunlar esasında Avrupa Birliği'nin belirttiğinden erken tarihler. Bunları hayata geçirecek sermayeye ve plana sahip olmanız lazım. 16 Mart 2021 tarihinde yaptığımız bir açıklama vardı. Yaklaşık 2 milyar dolarlık, geleceğin otomobil sistemini ortaya çıkaracağımız bir yatırım programını açıkladık. Yeni bir araç programı değil bu; tamamen kendimizi yeni döneme hazırlama projesi..."

Yapı Kredi karbon nötr olma yolunda

Yenigün'ün konuşmasının ardından Levent Çakıroğlu, "Hangi sektörden bahsederseniz bahsedelim, bankacılığa dokunmaması mümkün değil. Hele hele böyle hızlı dönüşüm dönemlerinde... Bu dönüşüme mutlaka bankacılık sektörünün de katkı vermesi kaçınılmaz" diyerek Yapı Kredi'nin bu konudaki çalışmalarını dinlemek üzere sözü Yapı Kredi CEO'su Gökhan Erün'e bıraktı. Gökhan Erün, konuşmasında finans sektörünün Koç Topluluğu'ndaki karbon dönüşümüne nasıl baktığını anlatarak şöyle konuştu: "Finans sektörü aslında doğası gereği biraz daha muhafazakârdır diyebiliriz. Dönüşümlere mukavemet etmesi beklenir. Ama finans sektörü bile bundan kaçamadı ve bir parçası oldu. Paris İklim Anlaşması'na uyum için yaklaşık 100 trilyon dolarlık bir fona ihtiyaç var. Türkiye'nin de buradan yaklaşık 1 trilyon dolar fonlanma ihtiyacı var. Bu iki şekilde olabilir. Birincisi, kredi olarak; ikincisi, bütçeler anlamında gelişmiş ülkelerde olduğu gibi mali teşvik olarak. Pandemi sürecinde gördük; ülkemiz daha çok krediyi tercih etti. Ama mali teşvik olursa çok daha başarılı sonuçlar alabiliriz diye düşünürüz."

Gökhan Erün

Müşterilerine örnek olacak

Yapı Kredi olarak karbon nötr olma yolunda müşterilerine çeşitli öneriler sunacaklarını belirten Gökhan Erün, ilk önce kendilerinin örnek olacağını söyledi ve devam etti: "Faaliyetlerimizi şu başlıklarda toparlayabiliriz: Bunlardan bir tanesi ürünlerimiz. Elektrikli ve hibrit araçlar için fonlama sağlıyoruz. Avantajlı fonlama ve kredi sağlıyoruz. Bunun dışında, kendi müşterilerimizin de bilinç düzeyini artırmak adına bir yeşil enerji fonumuz var. O da hızla büyüyor. Binaların üzerine güneş panelleri koyuyoruz. Müşterilerimize bu imkanı

sunuyoruz. Ama önce kendimizin bunu yapması lazım. O yüzden 20'ye yakın şubemizde ilk etapta buna hemen başlayacağız. Bankanın 590 milyar TL'yi geçen büyük bir bilançosu var. Son dönemde değişik ürünlerden oluşan toplam 2,7 milyar dolarlık sürdürülebilir fonlama aldık. Dolayısıyla buraya gelen kaynak bol miktarda var. Üçüncü konu; biz cesur bir karar aldık ve 'Bundan sonraki işlemlerimize kömür finansmanında olmayacağız' dedik."

Yapı Kredi dönüşümü destekleyecek yeni araçlar çıkaracak

Erün, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Biz sanayi şirketi değiliz; uyumumuz daha kolay olacaktır. Bu kapsamda hem Bankamız için hem de tüketicileri de içine alabilecek yapılar için çalışmalarımızı yürütüyoruz. Yeni bir adım atacağız. Mesela Arçelik'e, özellikle yeşil sertifikalı ürüne avantajlı bir finansman sunalım; perakendeci ona göre bir fiyat versin. Hatta avantajın bir kısmı da tüketicinin kendi seçebileceği sivil toplum kuruluşlarına, fonlara yönlendirilebilir. Başarısak çok mutlu olacağız. Yapı Kredi olarak dönüşüme başladık ve bunu çok ciddiye alıyoruz. Yapı Kredi finans sektöründe bu konudaki liderliği kimseye bırakmayacaktır."